

Göteborg den 24 april 2024
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
vastragotaland@lansstyrelsen.se

Synpunkter på inkomna yttranden angående vindpark Mareld

Sveriges Fiskares PO (SFPO) företräder cirka 230 fiskefartyg som är verksamma inom det demersala fisket. Vi har medlemmar längs hela den svenska kusten - från Strömstad till Kalix. SFPO står för ett långsiktigt hållbart fiske och våra medlemmar är bland de bästa när det handlar om selektivitet, skonsamhet och kvalitet.

Ärendet

Regeringen har uppdragit åt Länsstyrelsen i Västra Götalands län att bereda tillståndsansökan för den havsbaserade vindkraftparken Poseidon. Ansökan avser tillstånd enligt lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon.

Länsstyrelsen har kommunicerat inkomna yttranden och gett möjlighet till synpunkter. SFPO har i tidigare yttrande anfört att ansökan för havsvindpark Mareld ska avslås. I detta yttrande ger vi synpunkter på skrivelsen från Länsstyrelsen i Västra Götaland (500-18961-2023) samt bemötandeskrivelsen från Mareld Green Energy AB ("bolaget"). Vi noterar att utöver att bereda ansökan åt regeringen har länsstyrelsen också en roll som remissinstans under beredningen av ärendet eftersom länsstyrelsen har i uppgift att tillvarata miljöintressen och andra allmänna intressen.

Rubrikerna i vårt yttrande refererar till avsnitt i nämnda skrivelser.

Synpunkter på Länsstyrelsens yttrande

Samladbedömning

Riksintresse yrkesfiske

Länsstyrelsen menar att: "Om verksamhetsområdet begränsas exempelvis på det sätt som vi nu föreslår kommer yrkesfisket fortsatt vara påverkat, men bedöms inte försvåras påtagligt.

SFPO delar inte Länsstyrelsens uppfattning. De föreslagna begränsningarna minskar marginellt skadan på yrkesfiskets intresse men det är uppenbart att yrkesfisket fortsatt skulle vara påtagligt försvårat.

Länsstyrelsen gör en mycket summarisk analys av hur vindparken skulle komma att påverka yrkesfisket, livsmedelsförsörjningen och krisberedskapen. Problemet med länsstyrelsens resonemang är att man inte tar tillräckligt stor hänsyn till mönstret med vilket fisket bedrivs (se vårt tidigare yttrande över bolagets ansökan). Länsstyrelsen tar inte tillräcklig hänsyn till att:

- En åtgärd kan innebära påtaglig skada på ett riksintresse och därför vara otillåten även om åtgärden vidtas utanför riksintresseområdet. Det spelar alltså ingen roll om åtgärden är lokaliserad inom eller utanför det utpekade området. Det är åtgärdens konsekvenser för riksintressets värden och egenskaper som ska bedömas.
- En åtgärd som utförs på ett sådant sätt att den utgör ett hinder mot att utnyttja ett områdes fulla potential skulle också kunna anses medföra en påtaglig skada
- Även olika typer av barriäreffekter och brutna samband kan innebära påtaglig skada på ett riksintresse.

Länsstyrelsen för inte heller något resonemang om kumulativa effekter på yrkesfisket. I detta sammanhang kan det noteras att Havs- och vattenmyndigheten i sitt yttrande skriver (vår understrykning):

”Därtill tillkommer ytterligare bortfall på grund av begränsningar av fisket runt projektområdet vilket med nuvarande utformning och kumulativa effekter potentiellt skulle kunna innebära att nästan en tredjedel av räkfiskeområdet inte längre är brukbart. För att fisket ska vara lönsamt behöver trålen kunna dra längre sträckor och på rätt djup och botten där räkan finns. Som projektområdet nu är utformat skulle det inte bara innebära bortfall av fisket inom området utan även blockera tillgång till fiskeområdet till väster om projektområdet, samt i kombination med vinkraftsområde Poseidon troligen betydligt försvåra fiskets effektivitet utanför vidkraftsområdet i södra delen av riksintresseområdet p.g.a. begränsningar i manöverutrymme.”

Vad gäller frågan om påverkan på riksintresset för yrkesfiske skriver Länsstyrelsen: ”Frågan om påverkan på riksintresset för yrkesfisket samt behov av ytterligare kompensation och kostnadstäckning för förlorad fångst bedömer vi är en fråga som även är viktig i ett större sammanhang där förutsättningarna för yrkesfisket i stort längs hela västkusten behöver övervägas. För att kartlägga konsekvenserna för fortsatt yrkesfiske kommer Länsstyrelsen att upphandla en konsultstudie. Studien ska bland annat tjäna som underlag för att bedöma om eventuell kompensation. När studien är klar kommer den att tillställas regeringen.”

SFPO tolkar detta som att Länsstyrelsen kommer att bereda förslag till beslut till regeringen utan ett fullödigt underlag om hur vindparken i sig och kumulativt kommer att påverka riksintresset för yrkesfiske, fiskets infrastruktur på land, värden i förädlingskedjan, samt kulturella och samhällsekonomiska värden.

I samrådsversionen till förslaget skriver Havs- och vattenmyndigheten att: ”I alla tre havsplanområden kan konsekvenserna för den lokala livsmedelsförsörjningen från havet, fiskhamnar och kustsamhällen vara betydande och bör tas i beaktning vid prövning av

vindkraftsprojekt.” SFPO menar att Länsstyrelsen skjuter den fråga framför sig och lämnar över den till regeringen; en hantering som är mycket otillfredsställande.

Villkor

Vad gäller villkor rörande yrkesfisket skriver Länsstyrelse: ”För att förena yrkesfiske med flytande verk krävs att det utvecklas en samverkan mellan producentorganisationer och vindkraftsbolag där finansiering tillförs för att underlätta och utveckla ett yrkesfiske. Vi anser att sökanden bör överväga att finansiera en omställning av yrkesfisket så att det framgent kan bedrivas med nya metoder (dvs. andra än nu sedvanliga trålmetoder) inom eller i närheten av verksamhetsområdet för vindkraftsparken.” Det belopp som föreslås är 20 miljoner kronor.

SFPO menar att detta är ett högst spekulativt och naivt resonemang. SFPO har svårt att se det fiske med alternativa metoder som skulle vara möjligt i en park av Marelds karaktär. Det föreslagna beloppet är också helt taget ur luften och bygger på en extrapolering av ett villkor i Regeringens beslut om tillstånd för vindparken Kattegatt Syd. Enligt våra erfarenheter av att utveckla nya metoder förefaller beloppet vara lågt; inte minst med tanke på de utmanande förhållandena i området. Beloppet bör bygga på mer konkreta uppskattningar.

Synpunkter på bemötandeskrivelsen från Mareld Green Energy AB

Ansnitt 2.4

SFPO anser att bolagets mycket spekulativa skrivningar om vattenbruk i parken inte är relevanta för vindparkens tillåtlighet. Bolaget söker ju inte tillstånd för den typen av verksamhet; en verksamhet som har sin egen typ av miljö- och djuretiska problem.

Avsnitt 4.1

Vad gäller bolagets synpunkter på begränsning av verksamhetsområdet och effekter på yrkesfisket, se våra synpunkter på Länsstyrelsens yttrande ovan.

Avsnitt 4.3.1

Bolaget kommenterar Uddevalla kommun angående att en anläggningstid på 15 år skulle innebära stora osäkerheter för fisket. Bolaget menar att ” fisket kommer att kunna fortsätta i samma, eller nästan samma omfattning, fram till dess att anläggningen av vindkraftsparken påbörjas. Det stämmer således inte att en längre anläggningstid innebär större osäkerheter för det svenska fisket jämfört med en kortare anläggningstid”.

SFPO förstår inte bolagets resonemang. Om parken får ett positivt beslut med en anläggningstid om 15 år kan man skjuta ett investeringsbeslut, som kanske inte blir av, på framtiden. Samtidigt kommer fiskets framtidstro och investeringsvilja omedelbart påverkas. Vilket göra att investeringar kommer att minska och fiskare kommer att avsluta sin verksamhet. Vi

ser detta redan idag. Om investeringsbeslutet sedan uteblir har vi förlorat ett fiske och en livsmedelsförsörjning helt i onödan.

Avsnitt 4.3.5.1

Bolaget har ingen invändning mot, villkoret för att finansiera en omställning av fisket i området ett sådant villkor som länsstyrelsen föreslår. Se vidare våra kommentarer ovan.

Bolaget anser att det bör tydliggöras att 50 procent av beloppet ska betalas vid uppvisande av en plan för sådana utredningar, samt resterande 50 procent av beloppet efter redovisande av att åtgärder har vidtagits. SFPO menar att villkoret måste ta hänsyn till fiskeföretagens finansiella situation och möjlighet att låna medel till ett högst osäkert arbete med omställning av fisket. SFPO menar att bolagets yrkande ska avfärdas.

Bolaget framhåller att bolaget fortfarande har en förhoppning om en dialog för att kunna arbeta för samexistens med yrkesfiske. SFPO frågar sig vilken betydelse bolaget lägger i begreppet samexistens.

Avsnitt 4.3.13.2

I detta avsnitt refererar bolaget till en studie av fiskefria områden. Referensen ges ej men vi antar att man refererar till SLU och Aqua reports 2022:20. Bolaget ger bland annat citatet "Efter fem år var fiskbeståndet tre gånger större jämfört med områden där kommersiellt fiske pågick, och de positiva effekterna fortsätter att öka". Vad bolaget inte skriver är att rapporten drar slutsatsen att "Fiskefria områden kan vara ett viktigt förvaltningsverktyg framför allt för lokala kustfiskbestånd". Resultaten man refererar till har alltså ingen relevans för öppna utsjöområden som det för Mareld aktuella området.

Sammanfattande synpunkter

De ändringar i vindparkens utformning som föreslås av Länsstyrelsen förändrar inte SFPO:s inställning till parken. SFPO anför att ansökan för havsvindpark Mareld ska avslås. I beaktande av Länsstyrelsen positiva inställning till vindparken Poseidon och den preliminärt positiva inställningen till vindpark Mareld är det tydligt att Länsstyrelsen nu har svenskt räkfiskes framtid i sina händer.

De negativa effekterna på räkfisket kommer i sin tur medföra mycket negativa konsekvenserna för livsmedelsförsörjningen från havet, fiskets infrastruktur på land och kustsamhällen i stort.

SVERIGES FISKARES PO

Peter Ronelöv Olsson
Ordförande

Fredrik Lindberg
Ombudsman

Ingemar Berglund
Utredare